

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

«EDU.E-HISTORY.KZ»

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

№ 4(20) қазан-желтоқсан 2019

ISSN 2710-3994

Бас редактор:
Қабылдинов Зиябек Ермұқанұлы

Редакциялық алқа:

- Абашин Сергей Николаевич – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Санкт-Петербургтегі Европа университеті (Ресей)*
- Абдырахманов Толобек Абылович – тарих ғылымдарының докторы, профессор, И. Арабаев атындағы Қызғыз мемлекеттік университетінің ректоры. (Қырғызстан)*
- Аяған Бүркітбай Ғелманұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Мемлекет тарихы институты директорының орынбасары. (Қазақстан)*
- Әлімбаев Нұрсан – тарих ғылымдарының кандидаты, профессор, Қазақстан Республикасы Орталық мемлекеттік музейінің директоры. (Қазақстан)*
- Әбусейтова Меруерт Қуатқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корр.-мүшесі. ҚР БҒМ ҒК Р. Сүлейменов атындағы Шығыстану институтының «Тарихи материалдарды зерттеу» орталығының директоры. (Қазақстан)*
- Әбіл Еркін Аманжолұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Мемлекет тарихы институтының директоры. (Қазақстан)*
- Голден Кэтти Стромайл (Kathie Stromile Golden) – PhD, Миссисипи өңірлік мемлекеттік университеті (Mississippi Valley State University) (АҚШ)*
- Кәрібаев Берекет Бақытжанұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, «Қазақстан тарихы» кафедрасының меңгерушісі. (Қазақстан)*
- Қожамжарова Дария Пернешқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университетінің ректоры. (Қазақстан)*
- Кожирова Светлана Басиевна – саясаттану ғылымдарының докторы, профессор, Фудан Университетінің Қытай және Орталық Азияны зерттеу орталығының мен «Астана» ХҒК бірлескен директоры (Қазақстан)*
- Козодой Виктор Иванович – тарих ғылымдарының докторы, профессор. (Ресей)*
- Көкебаева Гүлжауһар Какенқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты (Қазақстан)*
- Көмеков Болат Ешмұхамедұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Халықаралық қытшақтану институтының директоры, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. (Қазақстан)*
- Матыжанов Кенжехан Ісләмжанұлы – филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корр.-мүшесі, М.О. Әуезов атындағы әдебиет және өнер институтының директоры. (Қазақстан)*
- Моррисон Александр (Morrison Alexander) – PhD, профессор Оксфордского университета (Великобритания)*
- Муртазаева Рахборхон Хамидқызы – тарих ғылымдарының докторы, Мирзо Ұлықбек атындағы Өзбекстан ұлттық университеті «Өзбекстан тарихы» кафедрасының профессоры. (Өзбекстан)*
- Панто Дмитрий (Panto Dmitri) – PhD доктор, Гданьск қаласындағы Екінші дүниежүзілік соғыс мұражайының ғылыми қызметкері. (Польша)*
- Римантас Желвис (Želvyys Rimantas) – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Вильнюс педагогикалық университеті (Литва)*
- Самашев Зайнолла Самашұлы – археолог, тарих ғылымдарының докторы, профессор, Герман археология институтының корр.-мүшесі. ҚР БҒМ ҒК Ә. Марғұлан атындағы Археология институты. (Қазақстан)*
- Сайлан Болат Санабайұлы – тарих ғылымдарының докторы, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті. (Қазақстан)*
- Смағұлов Оразақ Смағұлұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Балон ғылым академиясының корр.-мүшесі, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы сыйлықтың лауреаты, ғылым мен техниканың еңбек сіңірген қайраткері, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)*
- Сыдықов Ерлан Бәтташұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ректоры. (Қазақстан)*
- Таймағамбетов Жәкен Қожахметұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, ҚР Ұлттық музейі. (Қазақстан)*

Жауапты редактор:
Қаипбаева Айнагүл Толғанбайқызы

Ғылыми редактор:
Қозыбаева Махаббат Мәлікқызы

Редактор:
Кубеев Рустем Жаулыбайұлы

Жауапты хатшы:
Қоңқабаева Арайлым

Техникалық хатшы:
Хумарзах Алтынбек

Главный редактор:
Кабульдинов Зиябек Ермуханович

Редакционная коллегия:

- Абашин Сергей Николаевич – доктор исторических наук, профессор, Европейский университет в Санкт-Петербурге (Россия)*
- Абдырахманов Толобек Абылович – доктор исторических наук, профессор, ректор Кыргызского государственного университета им. И. Арабаева (Кыргызстан)*
- Алимбай Нурсан – кандидат исторических наук, профессор, директор Центрального государственного музея Республики Казахстан (Казахстан)*
- Абусеитова Меруерт Хуатовна – доктор исторических наук, профессор, чл.-корр. НАН РК, директор Республиканского центра по изучению исторических материалов Института востоковедения имени Р.Б. Сулейменова (Казахстан)*
- Абиля Еркин Аманжолович – доктор исторических наук, профессор, директор Института истории государства КН МОН РК (Казахстан)*
- Аяган Буркитбай Гелманович – доктор исторических наук, профессор, заместитель директора Института истории государства КН МОН РК (Казахстан)*
- Голден Кэтти Стромиле (Kathie Stromile Golden) – PhD, Государственный университет долины Миссисипи (Mississippi Valley State University) (США)*
- Исмагулов Оразак Исмагулович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, член-корр. Болонской академии наук, лауреат премии им. Ч.Ч. Валиханова, заслуженный деятель науки и техники, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева (г. Нур-Султан, Казахстан)*
- Карибаев Берекет Бахытжанович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, заведующий кафедрой истории Казахстана, Казахский национальный университет им. аль-Фараби (Казахстан)*
- Кожамжарова Дария Пернешовна – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, ректор Южно-Казахстанского университета им. М.Ауэзова (Казахстан)*
- Кожирова Светлана Басиевна – доктор политических наук, профессор, содиректор Центра исследования Китая и Центральной Азии Фуданьского Университета и МНК «Астана», руководитель Центра китайских и азиатских исследований (Казахстан)*
- Козодой Виктор Иванович – доктор исторических наук, профессор (Россия)*
- Кокебаева Гульжаухар Какеновна – доктор исторических наук, профессор, главный научный сотрудник Института истории и этнологии им. Ч.Ч.Валиханова КН МОН РК (Казахстан)*
- Кумеков Болат Ешимхамбетович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, директор Международного института кипчаковедения Казахского национального университета имени аль-Фараби, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева (Казахстан)*
- Матыжанов Кенжехан Слямжанович – доктор филологических наук, профессор, чл.-корр. НАН РК, директор Института литературы и искусства им. М. Ауэзова (Казахстан)*
- Моррисон Александр (Morrison Alexander) – PhD, профессор Оксфордского университета (Великобритания) Муртазаева Рахборхон Хамидовна – доктор исторических наук, профессор кафедры «Истории Узбекистана» Национального университета Узбекистана имени Мирзо Улугбека. (Узбекистан)*
- Панто Дмитрий (Panto Dmitri) – доктор PhD, профессор, главный специалист научного отдела Музея Второй мировой войны г. Годаньска (Польша)*
- Римантас Желвис (Želvyys Rimantas) – доктор педагогических наук, профессор, Вильнюсский педагогический университет (Литва)*
- Самашев Зайнолла Самашевич – археолог, доктор исторических наук, профессор, чл.-корр. Германского археологического института. Институт археологии им. А.Маргулана КН МОН РК (Казахстан)*
- Сайлан Болат Санабаевич – доктор исторических наук, Казахский национальный университет им. аль-Фараби (Казахстан)*
- Сыдыков Ерлан Батташевич – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, ректор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Казахстан)*
- Таймагамбетов Жакен Кожажметович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, Национальный музей РК (Казахстан)*

Ответственный редактор:
Каипбаева Айнагуль Толганбаевна

Научный редактор:
Козыбаева Махаббат Маликовна

Редактор:
Кубеев Рустем Джаулыбайулы

Ответственный секретарь:
Конкабаева Арайлым Нурболатовна

Технический секретарь:
Хумарзах Алтынбек

Editor-In-Chief:

Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich

Members of editorial board:

Abashin Sergei Nikolaevich – Doctor of Historical Sciences, Professor, European University at St. Petersburg (Russia)
Abdyrakhmanov Tolobek Abylovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Rector of I. Arabaev Kyrgyz State University (Kyrgyzstan)

Alimbay Nursan – Candidate of Historical Sciences, Professor, Director of the Central State Museum of the Republic of Kazakhstan (Kazakhstan)

Abusseitova Meruert Khuatovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of the NAS RK, Director of the Republican Center for the Study of Historical Materials at R.B. Suleimenov Institute of Oriental Studies (Kazakhstan)

Abil Yerkin Amanzholovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Director of the Institute of History of the State CS MES RK (Kazakhstan)

Ayagan Burkhitbai Gelmanovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Deputy Director of the Institute of History of the State CS MES RK (Kazakhstan)

Golden Kathie Stromile – PhD, Mississippi Valley State University (USA)

Ismagulov Orazak Ismagulovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Corresponding Member of Bologna Academy of Sciences, winner of Ch.Ch. Valikhanov Award, Honored Worker of Science and Technology, Professor of L.N. Gumilyov University (Kazakhstan)

Karibayev Bereket Bakhytzhonovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Head of the Department of History of Kazakhstan, Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)

Kozhamzharova Daria Perneshovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the NAS of the Republic of Kazakhstan, rector of the M. Auezov South Kazakhstan University (Kazakhstan)

Kozhirova Svetlana Bassieva – Doctor of Political Science, Professor, Co-Director of the Center for the Study of China and Central Asia of Fudan University and the International Scientific Complex of the National Company "Astana", Head of the Center for Chinese and Asian Studies (Kazakhstan)

Kozodoi Viktor Ivanovich – Doctor of Historical Sciences, Professor (Russia)

Kokebayeva Gulzhaukhar Kakenovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, chief researcher at Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology CS MES RK (Kazakhstan)

Kumekov Bolat Eshmukhambetovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Director of the International Institute of Kipchak Studies of the Al-Farabi Kazakh National University, Professor at L.N. Gumilyov Eurasian National University (Kazakhstan)

Matyzyanov Kenzhekhan Slyamzhanovich – Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the NAS RK, Director of M. Auezov Institute of Literature and Art (Kazakhstan)

Morrison Alexander – PhD, Professor, University of Oxford (UK)

Murtazayeva Rakhborkhon Khamidovna – doctor of Historical Sciences, Professor at the Department of «History of Uzbekistan» of Mirzo Ulugbek National University of Uzbekistan. (Uzbekistan)

Panto Dmitri – PhD, researcher at the Museum of the Second World War in Gdansk (Poland)

Rimantas Želvys – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vilnius Pedagogical University (Lithuania)

Samashev Zainolla Samashevich – archaeologist, Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of German Archaeological Institute. A. Marghulan Institute of Archeology CS MES RK (Kazakhstan)

Sailan Bolat Sanabayevich – Doctor of Historical Sciences, Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)

Sydykov Erlan Battashevich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Rector of L.N. Gumilyov Eurasian National University (Kazakhstan)

Taimagambetov Zhaken Kozhakhmetovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, National Museum of the Republic of Kazakhstan (Kazakhstan)

Executive Editor:

Kaipbayeva Ainagul Tolganbayevna

Scientific Editor:

Kozybayeva Makhabbat Malikovna

Editor:

Kubeyev Rustem Dzhaulybayevich

Executive Secretary

Konkabayeva Arailym Nurbolatovna

Technical secretary:

Khumarzak Altynbek

THE SOUTH CAUCASUS POLICY OF RSFSR ON THE EVE OF THE USSR ESTABLISHMENT AND DIFFERENCES IN THIS DIRECTION

Heydarov A.

Baku State University PhD Student Baku, Azerbaijan
+994505374860; azimheydar@gmail.com

Abstract. Starting from the 18th century, Russia began to play an active role in the political arena of the South Caucasus. This region has always had an exceptional, vital place in Russia's geostrategic plans. After defeating the main rivals of the Soviet Russia in the civil war, his first task was to restore the former empire boundaries that were actually out of control because of the October 1917 revolution. This policy was also followed by the South Caucasus. In this article, the author, based on archival documents introduced into scientific circulation, described the complex process of the formation of the USSR in the South Caucasus. A special place here is allocated to the contradictions among the political elite (between Lenin and Stalin) of Soviet Russia.

Keywords: South Caucasus, Russia, Soviet, occupation, Azerbaijan, Armenia, Georgia, USSR.

КСРО-НЫҢ ҚҰРЫЛУ ҚАРСАҢЫНДАҒЫ РКФСР-ДІҢ ОҢТҮСТІК КАВКАЗДАҒЫ САЯСАТЫ ЖӘНЕ БҰЛ БАҒЫТТАҒЫ ӨЗГЕШЕЛІКТЕР

Гейдаров А.

Баку мемлекеттік университеті, PhD докторант, Баку қ., Әзербайжан
+994505374860; azimheydar@gmail.com

Аңдатпа. XVIII ғасырдан бастап Ресей империясы Оңтүстік Кавказдың саяси аренасында белсенді рөл ойнай бастаған еді. Бұл аймақ Ресейдің геосаяси жоспарларында әр уақытта да айрықша маңызды орынға ие болды. Азамат соғысындағы өзінің басты қарсыластарын жеңген соң, Ресей 1917 жылы қазанда орын алған революцияның нәтижесінде оның ықпалынан шығып кеткен бұрынғы империяның шегараларын қайта қалпына келтіруге күш сала бастады. Бұл саясатқа Оңтүстік Кавказ аймағы да кірді. Мақала авторы ғылыми айналымдағы архив құжаттарының негізінде Оңтүстік Кавказда кеңес билігі орнауының күрделі үдерісін сипаттайды. Мақалада кеңестік Ресей саяси элитасының ішіндегі қайшылықтарға (Ленин мен Сталин арасында) басты назар аударылған.

Түйін сөздер: Оңтүстік Кавказ, Ресей, Кеңес Одағы, оккупация, Әзербайжан, Армения, Грузия, КСРО, РКФСР.

ПОЛИТИКА РСФСР НА ЮЖНОМ КАВКАЗЕ НАКАНУНЕ ОБРАЗОВАНИЯ СССР И РАЗЛИЧИЯ В ДАННОМ НАПРАВЛЕНИИ

Гейдаров А.

Бакинский государственный университет, PhD докторант, Баку, Азербайджан,
+994505374860; azimheydar@gmail.com

Аннотация. С XVIII века Россия стала играть активную роль на политической арене Южного Кавказа. Этот регион всегда занимал исключительное, жизненно важное место в геостратегических планах России. После победы над главными соперниками советской России в гражданской войне, ее первой задачей было восстановление границ бывшей империи, которые фактически вышли из-под контроля в результате революции в октябре 1917 года. Эта политика относилась также и к Южному Кавказу. В этой статье автор на основе архивных документов, введенных в научный оборот, описал сложный процесс становления советской власти на Южном Кавказе. Особое место в статье отводится противоречиям внутри политической элиты (между Лениным и Сталиным) советской России.

Ключевые слова: Южный Кавказ, Россия, Советский Союз, оккупация, Азербайджан, Армения, Грузия, СССР, РСФСР.

Introduction

This problem was not investigated at all in Soviet period did not receive its proper scientific coverage. This article highlights this little-studied problem. On the one hand, we see a serious political struggle for survival, and on the other hand in this article, the background of the intrigues of the Kremlin elite we see discriminatory policies of Soviet Russia in relation to the Azerbaijani people, which in this was a continuation of the policies of the Russian Empire. These little-explored pages of history need further research.

Materials

Archive materials (Archives of Political Documents of the Administration of the President of the Republic of Azerbaijan), Ministry of Foreign Affairs of the USSR - Collection of Foreign Policy Documents Volume 1 (1917-1941). Volume 42 and 45 of Lenin's entire collection form the basis of his research work.

Discussion

After defeating the main rivals of the Soviet Russia in the civil war, his first task was to restore the former empire boundaries that were actually out of control because of the October 1917 revolution. This policy was also followed by the South Caucasus.

The disintegration of Denik's troops and the occupation of the Red Army in Stavropol, Pyatigorsk, Armavir, and Novorossiysk in March changed the military-strategic situation in the region. Oil-rich Baku, as well as the desire to gain "much-needed" control over the entire South Caucasus, received unexpected support from Turkey, which, in turn, needed the support of its northern neighbor in its fight against Antanta. The successful Baku operation on April 27-28, led by the XI Red Army and the local Bolsheviks, led to the abolition of the independence of the Azerbaijan Democratic Republic and the establishment of Soviet control over the entire western coast of the Caspian Sea to Astara. On April 28, the Provisional and Revolutionary Committee of the Soviet Republic of Azerbaijan held a meeting with the Chairman of the Russian People's Commissars' Union In a telegram sent to Lenin, he declared that the government of Musavat was treacherous and an enemy of Azerbaijani workers and independence, and that all relations with Russia's Antanta countries had been severed. Also, we offer Soviet allies for their inability to fight world imperialism and ask for red troops to be sent to help." [Министерство Иностранных Дел СССР, 1958,с. 489–490].

After the occupation of the independent Azerbaijani state in May 1918, on April 28, 1920, all the attributes of the independent state were kept by the Bolsheviks, but the real internal and external control of the republic was in the hands of Moscow.

Soviet Russia did not intend to recognize its independence in the event of the 11th Army's

neutralization to Georgia on the eve of its occupation of Azerbaijan, and to fulfill its pledges that all agreements signed with the ADR remain in force.

At a meeting of the Political Bureau of the Central Committee of the Communist Party of the Republic of Azerbaijan on August 12, 1920, "Georgia did not release oil. Continuing the policy of extending old negotiations" [Archive of political documents of the Presidential Administration of the Republic of Azerbaijan: Fund №1, list №1, File №23, p. 7]. However, at the August 27 meeting of the same year, it was decided not to conclude a trade agreement with Georgia, to respond to the repression of Armenia against the communists, and to consult these issues with Chicher and Kirov [Archive of political documents of the Presidential Administration of the Republic of Azerbaijan: Fund №1, list №1, file 24, p. 2]. At the meeting of the Political Bureau of the Central Committee of the Communist Party of the Republic of Azerbaijan on July 15, 1920, along with Azerbaijani Communists Narimanov, Mirza David, Dadash Bunyadzade, representatives of Yegorov, Mikoyan, Ordzenikidze, Stasov, Armenian delegation The agreement was discussed. It is based on the fact that Georgia sends Baku oil to Vrangel because it has a general economic policy of Azerbaijan with Russia, and only after Russia's full supply of oil and oil products can be discussed with Georgia as well [Archive of political documents of the Presidential Administration of the Republic of Azerbaijan: Fund №1, list №1, file №18, p. 14].

It should be noted here that the South Caucasus policy of the bolsheviks was different from that of Ukraine and central Russia as well. For example, in the aforementioned regions, food items from the population were forced upon the commission of the Center and the Soviet Army began to apply this rule in the early days of its arrival in Azerbaijan mitigation. The decision to be careful about food gathering in the Mugan region, and in the surrounding areas of Mugan, where nothing is collected from the population; it is decided to send seven additional divisions to increase military strength and to mobilize the Muslim Communists [Ленин В.И., 1970,Т. 42, с. 47]. The last and most impressive chord of the war on the Caspian was the May 1920's Enzali Landing Operation. As a result, the 36th English Infantry Division was forced to retreat to Rasht. In early July 1920, the British abandoned Batumi. On November 29, 1920, the XI Red Army from the humiliating peace treaty it had concluded with Turkey captured the Republic of Armenia. Chairman of the RSFSR Council of People's Commissars V. Lenin in a telegram sent to the head of the Armenian Military Revolutionary Committee on December 2, referring to the conflict situation between Armenia and Azerbaijan "... I have no doubt that you are Armenian and turkish workers. You will do your best to create a solidarity with the brotherhood" [Ленин В.И., 1970,Т. 42, с. 54].

However, from the very first days of its existence, Soviet Armenia began to show that it was not able to survive on its own resources. Thus, on December 13, 1920, after the delegation of the Armenian communists visited Moscow, the RSFSR People's Commissars' Council decided to help Armenia with 600 thousand rubles in gold. In the 1921-1922 years, Soviet Russia supplied Armenia with wheat, bread, daily household goods, sugar, and railways. Sending. During these years, along with Russia, Soviet Azerbaijan also supplied wheat, oil and oil products to Armenia as a donor state [История армянского народа, 1980, с. 306].

On February 25, 1921, Sergio Orcenikidze sent a letter from Lenin to the Leninist invasion by the Soviet army of Georgia. Long live Soviet Georgia"[Рейфилд Д., 2017, с. 454]. Thus, the long-standing and intense military-political struggle for the South Caucasus ended in favor of Soviet Russia.

On December 2, 1920, Armenia passed, and on February 25, 1921, Georgia surrendered to the control of Soviet Russia. At the same time, the status of these new Soviet republics comes to the fore and provokes widespread discussion. On this occasion, the issue of the status and teaching of the Turkish language, especially in Azerbaijan, is beginning to be heard. It is precisely for these attacks that the first chairman of the Soviet People's Commissars' Soviet Union, N. Narimanov, in his speech to the Drama Theater in Baku in 1922 said: As for the legal side of the case, the Turkish language has been declared

the state language of Azerbaijan, and it should use all the opportunities provided by its status. No one can have the strength and courage to overthrow it. Azerbaijan may compromise its territory and its natural resources for certain economic and political issues, but it will neither abandon its language nor allow its status to decline ” [Archive of political documents of the Presidential Administration of the Republic of Azerbaijan: Fund №1, list №3, file №10, p. 18].

Under the auspices of the center, the Transcaucasian republics first united their railways (April 14, 1922) and foreign trade offices (June 2, 1922). Here, in comparison with Georgia and Azerbaijan, which have the most material resources in this area, it has taken into account the situation of Armenia that has nothing and cannot survive without these countries [Багирова И., 2007, с. 107].

It was the imagination of the Transcaucasian peoples that they wanted to form a political alliance. On November 3, 1921, the Caucasian bureau of the Central Committee of RK (b) P proposed the accession of these republics to the federated union, and the issue was "promptly discussed" and "approved" by party organizations and the Soviets. Those who say that the time for the creation of such a union has not yet been convinced are justified. These republics were first united in the Federative Union of Transcaucasian Soviet Socialist Republics (SSSRF). An authorized conference of the Central Executive Committees of Azerbaijan, Armenia and Georgia on March 12, 1922 ratified the federation agreement between these republics.

Results

The Union Council and the Supreme Economic Council, which defines economic policy, were tasked with managing the military, finance, foreign trade, roads, means of communication, and anti-revolution. The next step towards the withdrawal of the rights of the independent republics of the Transcaucasia was the establishment of the Soviet Federative Socialist Republic of Transcaucasia (ZSFSR), instead of the federation of these republics.

From August to September 1922, meetings were held regularly in Azerbaijan, Georgia and Armenia, expressing their “willingness” to join the RSFSR. In August, a meeting was held in Moscow on the organization of relations between the Soviet republics. A special commission has been set up, which includes the representation of the republics, including Azerbaijan. The same commission adopted the thesis on the republic's accession to the RSFSR. The author of the thesis was IV Stalin. However, the offer of autonomous status in Georgia, as well as the rough treatment of Sergio Orconikidze, who was sent from Moscow, were met with great opposition.

This tension occurred on September 15, 1922 by the Central Committee of the Communist Party of Georgia. The debate on the proposal of Stalin's national republics to join the Soviet state with an autonomous status increased even further. The majority of the participants voted for Georgia to be included in the Soviet Union if "all the attributes of independence" were preserved. In a letter to Stalin Lenin on September 22, he wrote, "During our four-year civil war, we were liberal in national matters, and as a result, communists were raised by nationalists. They, in the true sense of the word, support independence and see any interference by the Central Committee of the Communist Party of Russia as a falsehood and hypocrisy in Moscow ” [Капченко Н.И., 2004, p. 673].

Stalin regarded the creation of independent states as a game that was accepted by the local communists. Although Lenin made the point of signing an alliance on equal grounds, he did not deny Stalin's ideas in the future and merely accused him of trying to "hurry." In response, Stalin accused him of "national liberalism." At a plenary session in Moscow on October 6, Stalin and his supporters were criticized.

However, the October plenary did not resolve the conflict, but rather aggravated it. Thus, on December 19, 1922, the Georgian Communist Party declared that the republics of the USSR would sign separate union treaties. Ordjenikidze, who was then the head of the Transcaucasian Territorial

Committee, described it as a violation of inter-party discipline and was dismissed on the same day as the secretary of the Georgian Communist Party. As a sign of protest, all Georgian KP Central Committee resigns. He sends a commission headed by Dzerzhinsky to Georgia to investigate the matter. The Commission's conclusion supports Ordzhenikidze's position. Lenin suspected of the objectivity of the commission, himself familiarized himself with the materials of this commission and prepared a comprehensive letter on the "National issue, the case of Georgia." He specifically names his opponents in this letter and accuses them of "velikorus chauvinism," centrality [ЛЕНИН В.И., Т. 45, 1970, с. 356]. In the same letter, he points to Stalin's impatience and excessive administration in the administration of this issue in Georgia, suggesting that Orconikidze be punished for teaching the lesson [ЛЕНИН В.И., Т. 45, 1970, с. 357]. In his letter, Lenin described the dangers of the bureaucratic-chauvinist type in addressing national issues. He stated: "The right to withdraw from the union will not save other nations from the bureaucracy of the Russian bureaucrats". Later, he wrote Stalin, "that Georgian ... who ... is accused of inferior" social-nationalism ", in fact, violates the solidarity interests of the proletarian class ..." [ЛЕНИН В.И., Т. 45, 1970, с. 360]. Continuing this quote, Lenin decides to consider the "Georgian incident" in the XII convocation to teach Stalin in national matters. Lenin considered it necessary to "review all the Dzerzhinsky Commission materials that were being investigated or investigated" to "correct errors in the decisions made, which, of course, reflect many errors" [ЛЕНИН В.И., Т. 45, 1970, с. 361].

Trotsky continued the struggle for the settlement of the "Georgian conflict" in the spirit of Lenin at the March 26, 1923 meeting of the Political Bureau. Here Trotsky proposed to withdraw Orconikidze from the secretariat of the Southern Regional Commission, where the majority voted against.

Thus, Trotsky did his best to make Lenin's idea known and implemented in every party. At the same time, he did not raise the issue of the publication of this article.

What happened in the discussion of Lenin's article on this issue is evidence of further facts about the current atmosphere? At a meeting of the Presidency, Trotsky points out Lenin's refusal to present this article to other members of the Political Bureau: "Stalin will go to and compromise the rotten compromise." At the hearing, Stalin noted that an article on a national issue was "written by Lenin, sick of the influence of a woman" [Троцкий Л.Д. 1990, с.47].

Nevertheless, the session was "as if it were a spontaneous issue", some of them noted the importance of the publication of Lenin's article "in the event of the elimination of extremely intense personal feelings."

Conclusion

At the same time, Stalin and his supporters confirmed the ban on Lenin's documents at plenary sessions, as well as the cancellation of the Georgian opposition's access to these documents. After the call, Lenin's article was published in the writings of the party members and even reached abroad, resulting in a December 17, 1923 issue of the Socialist News, which was published in the Menshevik Migrant Magazine. In the Soviet Union, the ban on its publication was lifted in 1956.

As a result of these events, Stalin formulated a confederate state of "equitable" Soviet republics, which formally had the "right to withdraw", as Lenin suggested.

Although RK (b) PK did not consider its relations with the Georgian Bolsheviks, Stalin was forced to abandon the issue of autonomy and from Lenin's point of view to create a union state. Although formal, within Lenin's state, Lenin had to maintain the "sovereignty and equality" of the republics, given the serious discontent in Georgia and Ukraine. At the first congress of the Soviet Socialist Republics, it was decided to join the federation republic into the Union of Soviet Socialist Republics (USSR). On December 30, 1922, the RSFSR, the Ukrainian SSR, the ZSFSR and the Belarusian SSR decided to "voluntarily" unite in the Soviet Union in the Soviet Union in Moscow.

True, the USSR was created, including the Russian Federation, Ukraine, Belarus, and the

Transcaucasian Soviet Socialist Republic, which included Georgia, Azerbaijan, and Armenia. However, Stalin still managed to turn the country into a unitary power-controlled Moscow. If the Constitution of the USSR of 1924 states that the declaration of establishment of the USSR was an agreement of December 30, 1922, Stalin's Basic Law of 1936 did not mention any of these documents.

Thus, on December 30, 1922, when all three South Caucasus republics became part of the USSR within the ZSFSR, they completely lost their formal independence. It was very convenient RSFSR. According to the 1936 constitution, the ZSFSR was generally abolished, and each of the South Caucasus republics were included in the USSR separately.

Литература

1. Архив политических документов Администрации Президента Республики Азербайджан.Ф. 1.Оп. 1.Д. 18.
2. Архив политических документов Администрации Президента Республики Азербайджан.Ф. 1.Оп. 3.Д. 10.
3. Багирова И. Интеграционные процессы на Южном Кавказе и политика великих держав в исторической ретроспективе XX в. Кавказ & Глобализация, Т. 1(2), 2007
4. История армянского народа древнейших времён до наших дней/под редакцией проф. М.Г. Нерсисяна. – Ереван: Издательство Ереванского университета, 1980, 454 стр.
5. Капченко Н.И. Политическая биография Сталина. В 3-х т.: Т. 1. 1879-1924. – Тверь: Северная Корона, 2004,736 с.
6. Ленин В.И. Полное собрание сочинений в 55 томах (5-е издание). Том 42. – Москва: Издательство политической литературы, 1970, 633 с.
7. Ленин В.И. Полное собрание сочинений в 55 томах (5-е издание). Том 45. – Москва: Издательство политической литературы, 1970, 730 с.
8. Министерство Иностранных Дел СССР. Документы Внешней Политики СССР. Т. 1. Москва: Государственное Издательство Политической Литературы, 1958, 805 стр.
9. Рейфилд Д. Грузия. Перекресток империй. История длиной в три тысячи лет. – Москва: КоЛибри, Азбука-Аттикус, 2017, 608 с.
- Троцкий Л. Д. Завещание Ленина. Горизонт. 1990, № 6, с.47

References

1. Archive of political documents of the Presidential Administration of the Republic of Azerbaijan: Fund №1, list №1, File №23
2. Archive of political documents of the Presidential Administration of the Republic of Azerbaijan: Fund №1, list №1, file №24
3. Archive of political documents of the Presidential Administration of the Republic of Azerbaijan: Fund №1, list №1, file №18
4. Archive of political documents of the Presidential Administration of the Republic of Azerbaijan: Fund №1, list №3, file №10
5. Bagirova I. Integracionnyye processy na Juzhnom Kavkaze i politika velikih derzhav v istoricheskoy retrospektive hh veka. Kavkaz & Globalizacija, tom 1 (2), 2007
6. Istorija armjanskogo naroda drevnejshih vremjon do nashih dnejj/pod redakcej prof. M. G. Nersisjana. Erevan: Izdatel'stvo Erevanskogo universiteta, 1980, 454 ctr.
7. Kapchenko N.I. Politicheskaja biografija Stalina. V 3-h tomah: Tom 1. 1879-1924. Tver': Severnaja Korona, 2004,736 s.
8. Lenin V.I. Polnoe sobranie sochinenij v 55 tomah (5-e izdanie). Tom 42. Moskva: Izdatel'stvo politicheskoj literatury, 1970, 633 s.
9. Lenin V.I. Polnoe sobranie sochinenij v 55 tomah (5-e izdanie). Tom 45. Moskva: Izdatel'stvo politicheskoj literatury, 1970, 730 s.
10. Ministerstvo Inostrannyh Del SSSR. Dokumenty Vneshnej Politiki SSSR. 1 Tom. Moskva: Gosudarstvennoe Izdatel'stvo Politicheskoj Literatury, 1958, 805 str.
11. Rejjfild D. Gruzija. Perekrestok imperij. Istorija dlinoj v tri tysjachi let. Moskva: KoLibri, Azbuka-Attikus, 2017, 608 s.
12. Trockij L.D. Zaveshhanie Lenina. Gorizont. 1990, № 6, s.47.

МАЗМҰНЫ

Абдрахим М., Тулешова У. ҚАЗАҚ ХАЛЫҚ АУЫЗ ӘДЕБИЕТІНДЕГІ «ШЕН» ЖӘНЕ РЕСЕЙ ИМПЕРИЯСЫНЫҢ МАРАПАТТАРЫ МӘСЕЛЕСІ.....	5
Ахтаева Н.С., Парух К.И. SPSS – СТАТИСТИКА БАҒДАРЛАМАСЫНДА СТАТИСТИКАЛЫҚ ДЕРЕКТЕРДІ ҚОЛДАНУ АРҚЫЛЫ ДАҒДАРЫС ЖАҒДАЙЫНДА СПОРТШЫЛАРҒА ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ КЕҢЕС БЕРУ	12
Байгапанова А.Б., Адильбаева А.С. СЕМЕЙ Өңірі ауыл еңбекшілерінің майданды өнім сұранысымен қамтамасыз етуі.....	19
Балтабаева К.Н. ӘБІЛҚАЙЫР МҰХАММЕД ҒАЗИ БАҒАДУР-ХАН.....	33
Бейсегулова А.Қ. ЭТНИКАЛЫҚ БІРЕГЕЙЛІКТІ САҚТАУДА ТІЛДІҢ ОРНЫ.....	45
Бекжан О.Д. ҚАССАҚ ЭТНОНИМІ ЖАЗЫЛҒАН КӨНЕ ТҮРКІ РУНА ЖАЗУЫНЫҢ МАҒЫНАСЫ.....	50
Гейдаров А. КСРО-НЫҢ ҚҰРЫЛУ ҚАРСАҢЫНДАҒЫ РКСФР-ДІҢ ОҢТҮСТІК КАВКАЗДАҒЫ САЯСАТЫ ЖӘНЕ БҰЛ БАҒЫТТАҒЫ ӨЗГЕШЕЛІКТЕР.....	57
Жайлыбаев Д.Ж. ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫНДАҒЫ МОНО ЖӘНЕ ШАҒЫН ҚАЛАЛАРДЫҢ ДАМУЫ.....	63
Жанақова Н.Т. ҚАЛИ БІЛӘЛОВ – ЕЛІМІЗДЕГІ БІЛІМ ІСІНІҢ БІЛГІР ҰЙЫМДАСТЫРУШЫСЫ.....	68
Жарқынбаева Р.С., Байжанова С.Н. ӨЗБЕКСТАНДАҒЫ ЖОҒАРЫ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ДАМУЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	73
Жуматаев Р.С., Кожабекова Ж.Б. ТҮРКІ-МОҢҒОЛ ХАЛЫҚТАРЫНДАҒЫ ЖЫЛҚЫМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ДҮНИЕТАНЫМНЫҢ КЕЙБІР ҚЫРЛАРЫ.....	82
Ибраева А. ЖАҒАНША ДОСМҰХАМЕДОВ – АЛАШ ҚОЗҒАЛЫСЫНЫҢ ӨРШІЛ ҚАЙРАТКЕРІ.....	91
Ибраева А. АХМЕТ БІРІМЖАНОВ – АЛАШ ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯСЫНЫҢ КӨРНЕКТІ ӨКІЛІ.....	101
Каженова Г.Т. СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ӘСКЕРИ КОММУНИЗМ САЯСАТЫНА БҰҚАРА ХАЛЫҚТЫҢ КӨРСЕТКЕН ҚАРСЫЛЫҒЫ.....	111
Кәрібаев Б.Б. ЖӨНІБЕК ХАН.....	120
Кәрібаев Б.Б. КЕРЕЙ ХАН.....	133
Кульшанова А.А. ЖАҢА ӘДІСНАМАЛЫҚ ТӘСІЛДЕР БОЙЫНША ҰЛТТЫҚ САЯСАТЫ БОЛЬШЕВИКТЕР ҚАЛЫПТАСУ КЕЗЕҢІНДЕ ТОТАЛИТАРЛЫҚ МЕМЛЕКЕТ.....	150
Қалыбекова М.Ч. XX ғ. 30-40 ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ КСРО-НЫҢ ҚҰҒЫН СҮРГІН САЯСАТЫНЫҢ БІР ТҮРІ - ҚАЗАҚСТАНҒА КҮШТЕП ҚОНЫСТАНДЫРУ	154
Қалшабаева Б.К., Шакенов С.Т., Ермабылов А.Е. ҚОЛА ДӘУІРІНДЕГІ ҚАЛБА-НАРЫМ ТҮРҒЫНДАРЫНЫҢ ДҮНИЕТАНЫМЫ (ЖЕРЛЕУ ОРЫНДАРЫ МАТЕРИАЛДАРЫ НЕГІЗІНДЕ).....	163
Қойгелдиев М.Қ. МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВ: АЛАШТЫҚ ҚАЛАМҒЕРЛЕР МАНИФЕСІ.....	170
Қойгелдиев М.Қ. ЕСМАҒАМБЕТ ИСМАЙЛОВ: МЕН ӘДЕБИЕТТІ БАРЛЫҚ МҮДДЕМНЕН ЖОҒАРЫ ҚОЙДЫМ!.....	192
Қорабай С.С. «ДАНА ХИКАР ХИКАЯСЫ» ЖӘДІГЕРІ – АРМЯН ЖАЗУЫНДАҒЫ ОРТА ҒАСЫРЛЫҚ ҚЫПШАҚ ЖАЗБА ЕСКЕРТКІШІ.....	226

Майданали З. ТӨРЕ ЖӘНЕ ШЫҢҒЫС ХАННЫҢ ЖАСАҒЫН ЗЕРТТЕУДЕГІ ЗАМАНАУИ ҒЫЛЫМИ ПАРАДИГМАЛАР.....	232
Мамедзаде У.К. ӘЗЕРБАЙЖАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЙМАҚТАҒЫ БЕЙБІТШІЛІК ПЕН ТҰРАҚТЫЛЫҚТЫҢ КЕПІЛІ РЕТІНДЕ..	238
Мамиров Т.Б., Клышев Е.Е. ОЙСЫЛҚАРА ЖЕРІНДЕГІ ТАС ДӘУІРІНІҢ ЕСКЕРТКІШТЕРІ ТУРАЛЫ(АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ): АЛДЫН-АЛА ХАБАРЛАМА.....	247
Молдабаева Д.Ж., Маратұлы Т. X-XI ғ. ҚАРАХАН МЕМЛЕКЕТІНІҢ ШЫҒЫС САЯСАТЫ: КОЧО ҰЙҒЫР ИДИҚҰТТЫҒЫМЕН СОҒЫСЫ ЖӘНЕ ХОТАНДЫ ЖАУЛАП АЛУЫ.....	254
Мургабаев С.С. ҚАРАТАУ ПЕТРОГЛИФТЕРІНДЕГІ ТҮРКІ КЕЗЕҢІНІҢ БЕЙНЕЛЕРІ МЕН ТАҢБАЛАРЫ.....	262
Мұхитов Қ. ГУРЬБЕВ-ҚАНДЫАҒАШ ТЕМІР ЖОЛЫНЫҢ САЛЫНУ ТАРИХЫ.....	282
Омарова Г.Ә. АЛЖИР ҚАСІРЕТІ: АЗАП ШЕККЕН АНАЛАР ЕСТЕЛІГІНДЕ.....	289
Оспанғалиев Қ.Ә. БҮКІЛРЕСЕЙЛІК ҚҰРЫЛТАЙ ЖИНАЛЫСЫ ҚАРСАҢЫНДАҒЫ ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚОҒАМДЫ-САЯСИ ЖАҒДАЙЫ.....	297
Саурықова Ж.С. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҰЖЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ КУЛАКТАРДЫ ЖОЮ ПРОЦЕСІНДЕГІ БҰРМАЛАНУЛАР.....	309
Смағұлов Б. ТОНЬКӨКТИҢ ЕКІНШІ ТҮРІК ҚАҒАНДЫҒЫ КЕЗІНДЕГІ ҚОҒАМДЫҚ ЖӘНЕ ӘСКЕРИ-САЯСИ ҚЫЗМЕТІ (VII – VIII ғғ.).....	318
Сұлтанғалиева Г., Ануаров Н.Т. ОРЕНБУРГ КАДЕТ КОРПУСЫ ЖӘНЕ XIX ғ. ҚАЗАҚ ОФИЦЕРЛЕРІ.....	330
Ташқараева Ә.М. АБУ-Л-ҒАЗИ БАҒАДҰР ХАН: ӨМІРІ МЕН ҚОҒАМДЫҚ ҚЫЗМЕТІ.....	338
Төлеубаев Ә.Т., Жұматаев Р.С., Шакенов С.Т., Ермабылов А.Е. ШІЛІКТІ-ТАРБАҒАТАЙ АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЭКСПЕДИЦИЯСЫНЫҢ 2019 ЖЫЛЫ ЕЛЕКЕ САЗЫ ҚОРЫМЫНДА ЖҮРГІЗГЕН ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСТАРЫ.....	347
Хасенова Б.М. АРХЕОЛОГИЯ БОЙЫНША КИМАК ҚОҒАМЫНДАҒЫ ГЕНДЕР.....	353

СОДЕРЖАНИЕ

Абдрахим М., Тулешова У. ВОПРОСЫ «ЧИНА» И НАГРАД РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ В КАЗАХСКОМ УСТНОМ НАРОДНОМ ТВОРЧЕСТВЕ.....	5
Ахтаева Н.С., Парух К.И. ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ СПОРТСМЕНОВ В КРИЗИСНЫХ СИТУАЦИЯХ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СТАТИСТИЧЕСКОЙ ВЫКЛАДКИ ДАННЫХ В ПРОГР.....	12
Байгапанова А.Б., Адильбаева А.С. ОБЕСПЕЧЕНИЕ СЕЛЬСКИМ НАСЕЛЕНИЕМ СЕМИПАЛАТИНСКОГО РЕГИОНА ПОТРЕБНОСТЕЙ ФРОНТА.....	19
Балтабаева К.Н. АБУЛХАИР МУХАММЕД ГАЗИ БАХАДУР-ХАН.....	33
Бейсегулова А.К. РОЛЬ ЯЗЫКА В СОХРАНЕНИИ ЭТНИЧЕСКОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ.....	45
Бекжан О.Д. ЗНАЧЕНИЯ ДРЕВНЕ ТЮРКСКОГО РУНИЧЕСКОГО ПИСЬМА, ГДЕ НАПИСАН ЭТНОНИМ КАССАК.....	50
Гейдаров А. ПОЛИТИКА РСФСР НА ЮЖНОМ КАВКАЗЕ НАКАНУНЕ ОБРАЗОВАНИЯ СССР И РАЗЛИЧИЯ В ДАННОМ НАПРАВЛЕНИИ.....	57
Жайлыбаев Д.Ж. РАЗВИТИЕ МАЛЫХ И МОНО ГОРОДОВ ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ.....	63
Жанакова Н.Т. КАЛИ БИЛАЛОВ – ТАЛАНТЛИВЫЙ ОРГАНИЗАТОР ОБРАЗОВАНИЯ В СТРАНЕ.....	68
Жаркынбаева Р.С., Байжанова С.Н. ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	73
Жуматаев Р.С., Кожабекова Ж.Б. НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ МИРОВОЗЗРЕНИЯ ТЮРКО-МОНГОЛЬСКИХ НАРОДОВ, СВЯЗАННЫЕ С ЛОШАДЬЮ.....	82
Ибраева А. ЖАХАНША ДОСМУХАМЕДОВ – АМБИЦИОЗНЫЙ ДЕЯТЕЛЬ АЛАШСКОГО ДВИЖЕНИЯ.....	91
Ибраева А. АХМЕТ БИРИМЖАНОВ – ВЫДАЮЩИЙСЯ ПРЕДСТАВИТЕЛЬ АЛАШСКОЙ ИНТЕЛЛИГЕНЦИИ.....	101
Каженова Г.Т. СОПРОТИВЛЕНИЕ НАРОДНЫХ МАСС ПОЛИТИКЕ ВОЕННОГО КОММУНИЗМА В СЕВЕРНОМ КАЗАХСТАНЕ.....	111
Карибаев Б.Б. ЖАНИБЕК ХАН.....	120
Карибаев Б.Б. КЕРЕЙ ХАН.....	133
Кульшанова А.А. НОВЕЙШИЕ МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ ПО НАЦИОНАЛЬНОЙ ПОЛИТИКЕ БОЛЬШЕВИКОВ В ПЕРИОД СТАНОВЛЕНИЯ ТОТАЛИТАРНОГО ГОСУДАРСТВА.....	150
Калыбекова М.Ч. ПРИНУДИТЕЛЬНОЕ ПЕРЕСЕЛЕНИЕ НАРОДОВ В КАЗАХСТАН КАК ФОРМА РЕПРЕССИВНОЙ ПОЛИТИКИ СССР (1937-1945).....	154
Калшабаева Б.К., Шакенов С.Т., Ергабылов А.Е. МИРОВОЗЗРЕНИЕ НАСЕЛЕНИЯ КАЛБА-НАРЫМСКИХ ПРЕДГОРИЙ В ЭПОХУ БРОНЗЫ (НА ОСНОВАНИИ МАТЕРИАЛОВ ЗАХОРОНЕНИЙ).....	163
Койгелдиев М. МАГЖАН ЖУМАБАЕВ: МАНИФЕСТ НАЦИОНАЛЬНОГО ПИСАТЕЛЯ.....	170
Койгелдиев М. ЕСМАГАМБЕТ ИСМАИЛОВ: Я ЛИТЕРАТУРУ СТАВИЛ ВЫШЕ ВСЕХ СВОИХ ИНТЕРЕСОВ!.....	192
Корабай С.С. «СКАЗАНИЕО ПРЕМУДРОМ ХИКАРЕ» – АРМЯНОПИСЬМЕННЫЙ КЫПЧАКСКИЙ ПАМЯТНИК СРЕДНЕВЕКОВЬЯ.....	226

Майданали З. СОВРЕМЕННЫЕ НАУЧНЫЕ ПАРАДИГМЫ И ТЕНДЕНЦИИ В ИЗУЧЕНИИ ТÖРЕ И ЯСЫ ЧИНГИСХАНА.....	232
Мамедзаде У.К. АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ РЕСПУБЛИКА КАК ГАРАНТ МИРА И СТАБИЛЬНОСТИ В РЕГИОНЕ.....	238
Мамиров Т.Б., Клышев Е.Е. О ПАМЯТНИКАХ КАМЕННОГО ВЕКА МЕСТНОСТИ ОЙСЫЛКАРА (АКТЮБИНСКАЯ ОБЛ.): ПРЕДВАРИТЕЛЬНОЕ СООБЩЕНИЕ.....	247
Молдабаева Д.Ж., Маратұлы Т. ВОСТОЧНАЯ ПОЛИТИКА КАРАХАНИДСКОГО ГОСУДАРСТВА В X-XI ВЕКАХ: ВОЙНА С УЙГУРСКИМ ИДИКУТСТВОМ КОЧО И ЗАВОЕВАНИЕ ХОТАНА.....	254
Мургабаев С.С. ИЗОБРАЖЕНИЯ И ТАМГИ РАННЕТЮРКСКОГО ПЕРИОДА В ПЕТРОГЛИФАХ КАРАТАУ.....	262
Мухитов К. ИСТОРИЯ СТРОИТЕЛЬСТВА ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ ГУРЬЕВ-КАНДАГАЧ.....	282
Омарова Г.А. ГОРЕСТИ АЛЖИРА В ВОСПОМИНАНИЯХ МАТЕРЕЙ-УЗНИЦ.....	289
Оспангалиев К.А. ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ В ВОСТОЧНОМ КАЗАХСТАНЕ НАКАНУНЕ ВСЕРОССИЙСКОГО УЧРЕДИТЕЛЬНОГО СОБРАНИЯ.....	297
Саурыкова Ж.С. ПЕРЕГИБЫ И ИСКРИВЛЕНИЯ В ПРОЦЕССЕ КОЛЛЕКТИВИЗАЦИИ И РАСКУЛАЧИВАНИЯ В КАЗАХСТАНЕ.....	309
Смагулов Б. ОБЩЕСТВЕННАЯ И ВОЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ТОНЬЮКУКА В ПЕРИОД ВТОРОГО ТЮРКСКОГО КАГАНАТА (VII – VIII ВВ.).....	318
Султангалиева Г.С., Ануаров Н.Т. ОРЕНБУРГСКИЙ КАДЕТСКИЙ КОРПУС И КАЗАХСКИЕ ОФИЦЕРЫ XIX В.....	330
Ташкараева А.М. АБУ-Л-ГАЗИ БАХАДУР ХАН: ЖИЗНЬ И ОБЩЕСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ.....	338
Төлеубаев Ә.Т., Жұматаев Р.С., Шакенов С.Т., Ерғабылов А.Е. ИССЛЕДОВАНИЯ, ПРОВЕДЕННЫЕ ШИЛИКТИ - ТАРБАГАТАЙСКОЙ АРХЕОЛОГИЧЕСКОЙ ЭКСПЕДИЦИЕЙ В 2019 ГОДУ НА МОГИЛЬНИКЕ ЕЛЕКЕ САЗЫ.....	347
Хасенова Б.М. ГЕНДЕР В КИМАКСКОМ ОБЩЕСТВЕ ПО ДАННЫМ АРХЕОЛОГИИ.....	353

CONTENTS

Abdrakhim M., Tuleshova U. QUESTIONS OF “RANK” AND AWARDS OF THE RUSSIAN EMPIRE IN THE KAZAKH ORAL FOLK.....	5
Akhtayeva N.S., Paruch K.I. PSYCHOLOGICAL CONSULTING OF ATHLETES IN CRISIS SITUATIONS USING STATISTICAL DATA CALCULATIONS IN THE SPSS-STATISTICS PROGRAM.....	12
Baigapanova A.B., Adilbayeva A.S. COVERING THEFRONT DEMANDS BY THE RURAL POPULATION OF THE SEMIPALATINSK REGION.....	19
Baltabayeva K. ABULKHAIR MUKHAMET GAZI BAKHADUR-KHAN.....	33
Beysegulova A.K. THE ROLE OF LANGUAGE IN PRESERVING ETHNIC IDENTITY.....	45
Bekzhan O.D. THE VALUES OF THE ANCIENT TURKIC RUNIC LETTERS, WHERE THE WRITTEN WORD KASSAK.....	50
Heydarov A. THE SOUTH CAUCASUS POLICY OF RSFSR ON THE EVE OF THE USSR ESTABLISHMENT AND DIFFERENCES IN THIS DIRECTION.....	57
Zhailybayev D.Zh. DEVELOPMENT OF SMALL AND MONO CITIES OF TURKESTAN REGION.....	63
Zhanakova N.T. KALI BILALOV – TALENTED ORGANIZER OF EDUCATION IS IN COUNTRYS.....	68
Zharkynbayeva R., Baizhanova S. FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	73
Zhumataev R.S., Kozhabekova Zh.B. SOME ASPECTS OF WORLDVIEW RELATED TO HORSES AT TURK-MONGOLIAN PEOPLES.....	82
Ibraeva A. ZHAKHANSHA DOSMUKHAMEDOV – THE AMBITIOUS ACTOR OF THE ALASH MOVEMENT.....	91
Ibraeva A. AKHMET BIRIMZHANOV – THE OUTSTANDING REPRESENTATIVE OF THE ALASH INTELLIGENTSIA.....	101
Kazhenova G. THE RESISTANCE OF THE POPULATION TO THE POLICY OF WAR COMMUNISM IN NORTHERN KAZAKHSTAN.....	111
Karibaev B. JANIBEK KHAN.....	120
Karibaev B. KEREY KHAN.....	133
Kulshanova A.A. THE LATEST METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE NATIONAL POLICY OF THE BOLSHIEVIKS IN THE PERIOD OF THE TOTALITARIAN STATE FORMATION.....	150
Kalybekova M.Ch. FORCED RESETTLEMENT OF PEOPLES TO KAZAKHSTAN AS A FORM OF REPRESSIVE POLICY OF THE USSR (1937-1945).....	154
Kalshabayeva B.K., Shakenov S.T., Ergabylov A.E. WORLDVIEW OF THE POPULATION OF KALBA-NARYM FOOTHILLS IN THE BRONZE AGE (BASED ON BURIAL MATERIALS).....	163
Koigeldiyev M. MAGZHAN ZHUMABAYEV: MANIFESTO OF A NATIONAL WRITER.....	170
Koigeldiyev M. YESMAGAMBET ISMAILOV: I PUT LITERATURE ABOVE ALL MY INTERESTS!.....	192
Korabay S. A «STORY ABOUT WISE HIKAR» IS ARMENIAN WRITING KIPCHAK MONUMENT OF MIDDLE AGES.....	226
Maidanali Z. MODERN SCIENTIFIC PARADIGMS AND TRENDS IN THE STUDY OF TÖRE AND YASY CHINGISKHAN.....	232

Mamedzade U.K.	
REPUBLIC OF AZERBAIJAN AS A GUARANTOR OF PEACE AND STABILITY IN THE REGION.....	238
Mamirov T.B., Klyshev E.E.	
ABOUT THE STONE AGE SITES OF OYSYLKARA (AKTOBE REGION): PRELIMINARY REPORT.....	247
Moldabayeva D.J., Maratulu T.	
THE EASTERN POLICY OF QARAKHANID STATE IN X-XI CENTURIES:THE WARFARE BETWEEN KOCHO KINGDOM OF UYGHURS AND THE INVASION OF KHOTAN.....	254
Murgabayev S.S.	
IMAGES AND TAMGI OF THE EARLY TURKISH PERIOD IN KARATAU PETROGLYPHS.....	262
Mukhitov K.	
THE HISTORY OF THE RAILWAY GURYEV-KANDAGASH CONSTRUCTION.....	282
Omarova G.	
THE SORROWS OF ALGERIA IN THE MEMORIES OF MOTHERS-PRISONERS.....	289
Ospangaliev K.A.	
SOCIO-POLITICAL SITUATION IN EAST KAZAKHSTAN ON THE EVE OF THE ALL-RUSSIAN CONSTITUENT ASSEMBLY.....	297
Saurykova Zh.	
EXCESSES AND DISTORTIONS IN THE PROCESS OF COLLECTIVIZATION AND DISPOSSESSION IN KAZAKHSTAN.....	309
Smagulov B.	
MILITARY-POLITICAL ACTIVITY OF TONYUKUK IN THE PERIOD OF SECOND TURKIC QAGHANATE (VII - VIII CENTURIES).....	318
Sultangalieva G.S., Anuarov N.T.	
ORENBURG CADET CORPS AND KAZAKH OFFICERS IN THE XIX CENTURY.....	330
Tashkaraeva A.	
ABU-L-GHAZI BAHADUR KHAN: LIFE AND PUBLIC ACTIVITIES.....	338
Toleubaev A.T., Zhumatayev R.S., Shakenov T., Ergabilov A.E.	
RESEARCH WORK CARRIED OUT BY THE SHILIKTY-TARBAGATAI ARCHAEOLOGICAL EXPEDITION IN 2019 AT THE YELEKE SAZY NECROPOLIS.....	347
Khasenova B.M.	
GENDER IN THE KIMAK SOCIETY ACCORDING TO DATA OF ARCHEOLOGY.....	353

EDU.E-HISTORY.KZ

электрондық ғылыми журналы 2019. 4(20)

Бас редактор:
Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген:
Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 15.12.2019.
Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспагері:
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:
050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй
ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМКТел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

Е-mail: edu.history@bk.ru.
Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:
050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй